

HJÆLPEMATERIALE

Vedr.: Opgørelse af ulykkesincidens i vandselskaber

Indholdsfortegnelse

1	Definitioner.....	2
1.1	Arbejdsulykke.....	2
1.2	Ulykkesincidens	2
1.3	Ulykkesfrekvens	2
1.4	Beskæftigelse i forhold til ulykkesincidens	2
1.5	Fuldtidsækvivalenter og årsværk	2
2	Indberetning til DANVA om arbejdsulykker	3
2.1	Opgørelse af antal ansatte (personer)	3
2.2	Opgørelse af antal årsværk	4
2.3	Indberetning af antal ansatte og årsværk i excel-ark	4
2.4	Opgørelse af arbejdsulykker	5
2.5	Indberetning af ulykker i excel-ark.....	5
3	Resultat.....	6
4	Referencer.....	7

Hvert år opgøres en statistik fra Arbejdstilsynet over ulykkesincidens blandt forskellige branchegrupper i Danmark. Der findes ingen opgørelse, der kun medtager vandselskaber, men derimod indgår vandselskaber i branchegruppen vand, kloak og affald. I denne branchegruppe indgår blandt andet de to branchekoder "vandforsyning" og "opsamling og behandling af spildevand", som mange af DANVAs medlemmer er registreret under, men mange multiforsyninger er registreret under andre branchekoder som "ikke-finansielle hovedsæders virksomhed". Dermed viser ulykkesincidensen for vand, kloak og affald samt de underliggende branchekoder ikke nødvendigvis ulykkesincidensen for de danske vandselskaber. Det forstærkes af, at der også indgår andre faggrupper i vand, kloak og affald som f.eks. selvstændige kloakmestre.

DANVAs arbejdsmiljønetværk har i flere år forsøgt at lave en opgørelse for vandsektoren. DANVA ønsker som brancheorganisation at supportere en separat opgørelse af ulykkesincidens for den danske vandsektor, for at belyse og følge udviklingen i incidens tallet blandt vores medlemmer. Derfor lavede DANVA i 2024 sammen med netværket for arbejdsmiljø en sådan opgørelse, og den første opgørelse af ulykkesincidens i vandselskaber blev foretaget i 2025 blandt alle DANVAs medlemmer med data for 2024. For at kunne følge udviklingen over tid og for at tage hensyn til eventuelle udsving enkelte år, laver DANVA en årlig gentagelse af undersøgelsen. DANVAs opgørelse giver to nøgletal. Dels én ulykkesincidens til sammenligning med Arbejdstilsynet, som opgør antal ulykker per 10.000 ansatte. Dels én ulykkesfrekvens, som opgør antal ulykker per 100 fuldtidsækvivalent og kan bruges i EU's frivillige standard for små og mellemstore virksomheders bæredygtighedsrapportering.

Alle resultater og statistik som DANVA laver på baggrund af indberetningen vil blive anonymiseret, så der ikke er et selskabsnavn der er tilknyttet et incidens tal.

1 Definitioner

1.1 Arbejdsulykke

En arbejdsulykke bliver defineret som "en pludselig hændelse i forbindelse med arbejdet, som fører til, at en person kommer fysisk eller psykisk til skade. En arbejdsulykke kan efter arbejds-skadesikringsloven også være en skade, der opstår efter en påvirkning, som har været i højest 5 dage" (Arbejdstilsynet, 2022, s. 1). Arbejdstilsynet anvender data fra EASY, som er Arbejdstilsynets og Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings anmeldelsessystem for arbejdsulykker (Arbejdstilsynet, 2022).

1.2 Ulykkesincidens

Den primære ulykkesincidens som DANVA opgør, er antallet af anmeldte arbejdsulykker fordelt på antallet af beskæftigede. Arbejdstilsynet anvender data om beskæftigelse fra Danmarks Statistik og beregnes som antal anmeldte arbejdsulykker per 10.000 beskæftigede (Arbejdstilsynet, 2022).

1.3 Ulykkesfrekvens

DANVA opgør antal ulykker per 100 fuldtidsækvivalenter, som skal oplyses, hvis selskaber ønsker at anvende efter EU's frivillige standard for små og mellemstore virksomheders bæredygtighedsrapportering. Standarden definerer en fuldtidsækvivalent som 2000 arbejdstimer (EFRAG, 2024).

1.4 Beskæftigelse i forhold til ulykkesincidens

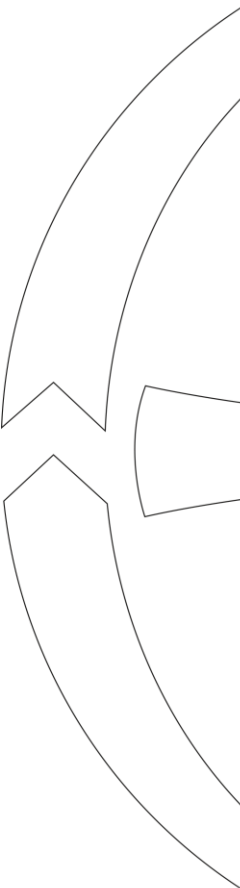
Ulykkesincidensen beror på et beskæftigelsestal, der opgøres hvert år i sidste uge af november fra Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS). RAS opgør beskæftigelse på baggrund af personers primære beskæftigelse (Arbejdstilsynet, 2022). Den primære tilknytning til arbejdsmarkedet afgøres ud fra, hvor lønmodtageren har flest arbejdstimer. Tallene i RAS opgøres på baggrund af arbejdsmarkedsregnskabet i en ikke-timenormeret version (Danmarks Statistik, 2021). Det vil sige, at beskæftigelsesgrundlaget ikke tager højde for antallet af fuldtidsbeskæftigede, men man karakteriseres som værende i beskæftigelse, hvis man i én time i referenceugen har udført lønnet arbejde. Man tæller også med i statistikken, hvis man har en fast tilknytning til arbejdspladsen, men er midlertidigfraværende under 45 dage, fraværende på grund af sygdom, børnepasnings- eller barselsorlov. Personer under uddannelse tæller ikke med i beskæftigelsestallet (Danmarks Statistik, 2022).

1.5 Fuldtidsækvivalenter og årsværk

Årsværk er betegnelsen for det samlede antal arbejdstimer som en fuldtidsbeskæftigede har på et år. Årsværk kan opgøres på flere forskellige måder, alt efter hvordan arbejdstimer defineres.

En fuldtidsækvivalent, også kaldt FTE, er betegnelsen for hvor stor en andel en medarbejdes samlede arbejdstimer udgør i forhold til et defineret årsværk. Der findes mange opgørelser af årsværk, og ulykkesfrekvensen påvirkes af valget. Det væsentligste er dog at være konsistent i opgørelsesmetoden, således tallene er sammenlignelige lige på tværs af selskaber og over tid.

DANVA har valgt, at indberetning af årsværk baseres på 1924 arbejdstimer, da det svarer til en "normal" fuldtidsbeskæftigelse i Danmark, og derfor er mere intuitiv at anvende. Her medregnes både fraværstimer som barsel og ferie, hvorimod overarbejdstimer ikke er inkluderet, hvilket stemmer overens med Danmarks Statistiks opgørelse af årsværk på 1924 (DST, 2025). I resultatet vil ulykkesfrekvensen dog blive baseret på et årsværk på 2000 arbejdstimer, da det ifølge EU's frivillige standard for små og mellemstore virksomheders bæredygtighedsrapportering svarer til et årsværk (EFRAG, 2024). DANVA korrigerer derfor det indberettede antal arbejdstimer i afrapporteringen.

2 Indberetning til DANVA om arbejdsulykker

Indberetningen til branchestatistikken indebærer et udtræk af antallet af arbejdsulykker for 2025 fra EASY, hvor arbejdsulykkerne registreres samt oplysninger om antallet af ansatte (personer) og antal fuldtidsækvivalenter for de forskellige forsyningsarter.

Indberetningen foretages gennem et excel-ark, hvor der indtastes informationer i tre ark. Det gælder 'Introduktion og kontakt', 'Antal ansatte' og 'Indberetning af ulykker'. Derudover er der et ark med 'Resultater', der viser selskabets ulykkes incidens fordelt på vand og spildevand, og eventuelt andre forsyningsarter, der er indberettet data for.

Nedenfor beskrives, hvordan der indberettes, og hvordan antallet af ansatte og fuldtidsækvivalenter opgøres. Opgørelsen lægger sig op ad arbejdstilsynets opgørelse for antal ansatte, og ligesom i arbejdstilsynets opgørelser tæller fravær under én dag ikke med i ulykkesincidensen.

2.1 Opgørelse af antal ansatte (personer)

Antallet af ansatte i selskaberne skal opgøres, så der kan laves en ulykkesincidens. Antallet af ansatte opgøres ud fra **antallet af personer**, og ikke ud fra antal fuldtidsstillinger.

Opgørelsen af antallet af ansatte foretages ud fra den sidste uge i november, og der indgår:

- Alle der har arbejdet én eller flere timer i virksomheden
- Personer der er fraværende på grund af sygdom, børnepasning eller barselsorlov
- Personer som er fast tilknyttet arbejdspladsen, men midlertidig fraværende i under 45 dage

Med i antallet tæller ikke

- Studerende
- Personer der har ansættelse i en anden virksomhed i flere timer end vandselskabet/koncernen (hvis det er uvist tæller personen med i antallet af ansatte)
- Ansatte i entreprenør virksomheder selskabet gør brug af

Antallet af ansatte skal fordeles på alle selskabets forsyningsarter. Det betyder, at personale, der ikke er tilknyttet en bestemt forsyningsart skal fordeles på de enkelte forsyningsarter efter en fordelingsnøgle.

BESKÆFTIGELSESTED	KATEGORI
Drikkevand	Forsyningsart
Spildevand (kloak og rensning)	Forsyningsart
Fjernvarme	Forsyningsart
Affald/renovation	Forsyningsart
Øvrige forsyningsarter	Forsyningsart
Kontor/administration/service	Ingen tilknytning til specifik forsyningsart

Det er muligt at angive f.eks. en halv person i drikkevand og en halv person i spildevand. Hvis en ansat ikke har tilknytning til en forsyningsart, kan kategorien "Kontor/administration/service" vælges¹. Der opfordres til, så vidt muligt, at anvende en forsyningsart, hvor det er muligt og giver mening.

Ansatte i "Kontor/administration/service" fordeles ud på forsyningsarterne ud fra nedenstående fordelingsnøgle, der vægter de forskellige forsyningsarter ud fra antallet af ansatte. Det sker automatisk i indberetningsarket.

¹ Kontor/administration/service dække f.eks. over direktører, lønpersonale, kantinepersonale, IT-personale og andet personale der ikke arbejder fagligt med forsyningsarterne.

$$Antal_{j,omfordelingsnøgle} = \frac{Antal_{j,forsyningsart}}{\sum Antal_{j,forsyningsart}} \cdot Antal_{kontor/administration/kontor/service} + \frac{Antal_{j,forsyningsart}}{\sum Antal_{j,forsyningsart}}$$

$Antal_{omfordelingsnøgle}$ er antallet af personer til j forsyningsart efter omfordeling af personale, der ikke er tilknyttet en bestemt forsyningsart,

$Antal_{forsyningsart}$ er antallet af ansatte i j forsyningsart før omfordeling og

$Antal_{kontor/administration/service}$ er antallet af ansatte, der ikke er tilknyttet en eller flere forsyningsarter

Fordelingsnøglen betyder, at hvis 25% af en koncerns ansatte i forsyningsarterne er ansat i "Spildevand", så vil 25% af "kontor/administration/service" blive omfordelt til "Spildevand".

2.2 Opgørelse af antal årsværk

Antallet af årsværk i selskabet skal opgøres, for at der kan laves en ulykkesstatistik baseret på fuldtidsækvivalenter og arbejdstimer. Det er de samme kriterier for ansatte der indgår i denne opgørelse, som for de ansatte der indgår i opgørelsen af antal ansatte. Det betyder at også at referenceperioden er den sidste uge i november. DANVA anbefaler at bruge en uge som referenceperiode og derved 37 timer. Dette svarer til et årlige timetal på 1924 timer (inkl. ferie m.m.), hvilket er det samme som Danmark Statistik gør brug af i deres opgørelse af årsværk.

Antallet af fuldtidsækvivalenter i en given forsyningsart opgøres som

$$FTE_{j,forsyningsart} = \frac{Arbejdstimer_{j,forsyningsart}}{Reference}$$

$FTE_{j,forsyningsart}$ er antallet af fuldtidsækvivalenter der tilskrives j forsyningsart,

$Arbejdstimer_{j,forsyningsart}$ er de samlede arbejdstimer der indenfor referencetiden (sidste uge i november) er afholdt i j forsyningsart, og

$Reference$ er det timetal som udgør en fuldtidsstilling for referenceperioden.

Arbejdstimer i en forsyningsart kan opgøres ved f.eks. at lave et udtræk fra interne lønsystemer, hvis muligt, eller ud fra en vurdering af hvor mange timer de ansatte har brugt på de forskellige forsyningsarter. Hvis en fuldtidsansat kun har arbejdet indenfor spildevandsområdet, vil personen indtastes som 1 FTE i spildevand, hvorimod hvis personen har arbejdet lige meget tid med både drikke- og spildevand, vil personen indgå som 1/2 FTE i drikkevand og 1/2 FTE i spildevand².

Antallet af fuldtidsækvivalenter der er indtastet i "Konto/administration/service" bliver fordelt ud fra den samme fordelingsnøgle som for *antal ansatte*, men hvor antal personer er erstattet med antal fuldtidsækvivalenter i en given forsyningsart.

2.3 Indberetning af antal ansatte og årsværk i excel-ark

Figuren nedenfor viser et udklip fra indberetningsarket under fanen "Antal ansatte".

Tabel 1: Antal ansatte og arbejdstimer

INDTAST NEDENFOR

Ansættelsesområde	Antal ansatte (personer)	Antal årsværk (FTE)*
Total i selskab/koncern/holding		
Drikkevand		
Spildevand (kloak og rensning)		
Fjernvarme		
Affald/renovation		
Øvrige forsyningsarter		
Kontor/administration/service		

*Baseret på et årsværk på 1924 timer (arbejdsuge på 37 timer)

Tabel 2: Antal ansatte og arbejdstimer. Omfordeling af ansatte i kontor/administration/service mellem forsyningsarter**

BEREGNES AUTOMATISK

Ansættelsesområde	Antal ansatte (person)	Antal årsværk (FTE)*
Total i selskab/koncern/holding	-	-
Drikkevand	-	-
Spildevand (kloak og rensning)	-	-
Fjernvarme	-	-
Affald/renovation	-	-
Øvrige forsyningsarter	-	-

*Baseret på et årsværk på 1924 timer

**Fordeles mellem forsyningsarternes relative størrelse

Figur 1. Udklip fra indberetningsark 'Antal ansatte'.

² Ligeledes vil en deltidsansat på 32 timer (0,86 FTE), der har arbejdet lige meget med drikke- og spildevand fordeles som 0,43 FTE på drikkevand og 0,43 FTE på spildevand.

Indtast antallet af ansatte i selskabet i kolonne C, og fordel dem mellem forsyningsarterne og Kontor/administration/service. Indtast antal årsværk (1924 timer) i kolonne D og fordel dem mellem forsyningsarter. Hvis en person er tilknyttet flere forsyningsarter, kan personens ansættelse fordeles mellem forsyningsarter, så det summeres til 1 person.

I kolonne I og J fordeles antallet af ansatte og fuldtidsækvivalenter i kontor/administration/service automatisk mellem forsyningsarterne ud fra fordelingsnøglen i afsnit 2.1.

2.4 Opgørelse af arbejdsulykker

Antallet af arbejdsulykker findes på baggrund af et udtræk fra EASY, der er indberetningsplatformen for virksomhedens arbejdsulykker. Som arbejdsgiver kan man i EASY se virksomhedens anmeldelser i ét år efter anmeldelsesdatoen. Herefter er det muligt at hente anonymiseret data for de seneste fem år. I denne indberetning anvendes tal for 2025.

DANVAs ulykkesstatistik anvender de arbejdsulykker, der er registreret i systemet. Der opfordres til at opdatere den reelle fraværperiode løbende, så forventningerne stemmer overens med det faktiske.

Der skal ikke være registreringer af arbejdsulykker hos entreprenører, da de selv skal indtaste arbejdsulykker i den virksomhed, de er ansat i, og ikke for det selskab, som de i en periode måtte arbejde for. Det gælder også vikarbureauer.

Der er vedlagt en guide til at lave udtræk fra EASY. *Vejledning i EASY-udtræk*

2.5 Indberetning af ulykker i excel-ark.

Figuren nedenfor viser et udklip fra indberetningsarket under fanen "Indberetning af ulykker". Der kan både indberettes ulykker kun for spildevand og drikkevand og for andre forsyningsarter. Der vil blive beregnet en ulykkesincidens for alle de forsyningsarter, der indtastes oplysninger for. Antallet af ulykker indenfor kontor/administration/service omfordeles med samme fordelingsnøgle som antallet af ansatte.

1. Udtrækket foretages fra EASY (se vedlagte *Vejledning i EASY-udtræk*).
2. Indsæt udklip fra EASY i kolonne F-R.
3. Tilføj oplysninger om ulykken i kolonne B-E

Kolonne A: Selskabsnavn udfyldes automatisk fra fanen introduktion og kontakt.

Kolonne B: Angiv den tilskadekomnes ansættelsessted (produktionsenhedsnummer/P-nummer), som virksomheden bruger, når den skal anmelde en arbejdsulykke i anmeldesystemet EASY (10 cifre). P-nummeret kan evt. findes i det ikke-anonyme udtræk. Hvis ikke P-nummeret haves, så angiv CVR-nummer (8 cifre)

Kolonne C: Vælg fra drop-down menu, hvilken forsyningsart ulykken er sket indenfor. Hvis den ikke er tilknyttet en bestemt forsyningsart, så vælges "kontor/administration/service"

Kolonne D: Vælg fra drop-down menu, det samlede antal dage medarbejderen har været fraværende.

Kolonne E: Indtast eventuelle bemærkninger.

A		B		C	D	E	F	G
Angiv under "Introduktion og kontakt"		Angiv selv		Vælg fra drop-down	Vælg fra drop-down	Angiv selv	Kopier udtræk ind fra EASY	
Selskab		Tilskadekomnes ansættelsessted (P-nummer) som angivet i anmeldelsen af ulykken. Kan findes i ikke anonymt udtræk.		Forsyningsart involveret i ulykke	Antal fraværdsdage	Bemærkning	EASY løbenr.	Anmeldt dato
H	I	J	K	L	M	N	O	P
se vedlagte "Vejledning til EASY-udtræk"								
Kilde	Sidst ændret dato	Fraværdsdage	Erhvervsmæssig status	Dato og tid for hændelsen	Hvad gik galt	Hvordan kom personen til skade	Skadens art	Skadet legemsdel
							Sendes til forsikring	Forsikringselskab

Figur 2. Udklip fra indberetningsarket 'Indberetning af ulykker'.

3 Resultat

Det primære resultat er ulykkesincidensen. Ulykkesincidensen er opgjort til sammenligning med de mest almene opgørelse, hhv. Arbejdstilsynet og opgørelsen som beskrevet i EU's frivillige standard for bæredygtighedsrapportering. I ulykkesincidensen er ansatte og antal ulykker i kontor/administration/service fordelt mellem selskabets forsyningsarter efter antallet af ansatte i forsyningsarterne. I den nederste række i resultattabellen kan det ses, hvor mange ulykker blandt kontor/administration/service, der er omfordelt til forsyningsarterne.

Hvis selskabet har registreret ulykker indenfor andre forsyningsarter end drikkevand og spildevand i arket 'Indberetning af ulykker', vil der også regnes en ulykkesincidens for de andre forsyningsarter.

Figuren nedenfor viser et udklip fra indberetningsarket under fanen "Resultat".

Ulykkesincidens

Opgøres af DANVA til sammenligning med incidenstal fra arbejdstilsynet og efter EU's frivillige standard for små og mellemstore virksomheders bæredygtighedsrapportering (VSME)

Ulykkesincidenser er gældende for

Tabel 4: Ulykkesincidens med omfordeling af ansatte og ulykker i kontor/administration/service

Ulykker med fravær < 1 dag indgår ikke i opgørelsen

Forsyningsarter	BEREGNES AUTOMATISK				
	Ulykkes incidens til		Data anvendt i incidensopgørelse		
	Arbejdstilsynet og DST [antal/10.000 personer]	VSME [antal/100 fuldtidsækvivalenter**]	Antal ulykker*	Antal ansatte*	Antal årsværk (FTE)*
Total i selskab/koncern/holding	-	-	-	-	-
Drikkevand	-	-	-	-	-
Spildevand (kloak og rensning)	-	-	-	-	-
Fjernvarme	-	-	-	-	-
Affald/renovation	-	-	-	-	-
Øvrige forsyningsarter	-	-	-	-	-
Antal ulykker registreret og omfordelt fra kontor/administration/service			0		

*Ulykker og ansatte i kontor/administration/service omfordes ud forsyningsarternes relative størrelse

**Korrigeret fra indberetning af antal ansatte i forhold til EU's definition, så et årsværk er 2000 timer på et kalenderår

Figur 3. Udklip fra indberetningsarket 'Resultater'. Viser de primære ulykkesincidenser.

Foruden ulykkesincidens og ulykkesfrekvens, er der i resultat-fanen beregnet, hvor stor en andel ulykker der medfører fravær mindre end en dag udgør af de samlede antal registrerede ulykker. Her er ulykker under kontor/administration/service ikke fordelt mellem forsyningsarter, men optræder selvstændigt.

Tabel 5: Andre nøgletal			BEREGNES AUTOMATISK	
Forsyningsart	Total antal ulykker	Andel ulykker med fravær under 1 dag		
Total i selskab/koncern/holding	0	0%		
Drikkevand	0	0%		
Spildevand (kloak og rensning)	0	0%		
Fjernvarme	0	0%		
Affald/renovation	0	0%		
Øvrige forsyningsarter	0	0%		
Kontor/administration/service	0	0%		

Figur 4. Udklip fra indberetningsarket 'Resultater'. Viser andre nøgletal.

Referencer

Arbejdstilsynet, (2022). *Arbejdstilsynet årsopgørelse 2021. Anmeldte arbejdsulykker 2016-2021. Bilag A: Om data.*

<https://at.dk/media/7414/arbejdsulykker-aarsopgoerelse-2021-bilag-a.pdf>

Arbejdstilsynet, (2024). *Incident. "Vand, kloak og affald"*, set. 22. august 2024, fra

<https://at.dk/arbejdsmiljoe-i-tal/anmeldte-arbejdsulykker-i-tal/>

Danmarks Statistik (2021). *Statistikdokumentation for Arbejdsmarkedsregnskab (AMR) 2021.*

Danmarks Statistik (2022). *Statistikdokumentation for Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS) 2022.*

Danmarks Statistik (2025). *Statistikdokumentation for Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) 2025 3. kvartal.*

EFRAG, (2024). *EFRAG Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SMEs (VSME)*

